

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
Келажаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

E-mail: xalksuzi@uzpak.uz

2004 йил 1 июнь № 115 (3390)

Сешанба

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

Товар-хом ашё биржалари фаолиятини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Товарларни улгуржи сотишнинг бозор методларини кенгайтириш, товар-хом ашё биржалари фаолиятини замонавий талабларга мувофиқ тубдан яхшилаш, мамлакатимиз товар ишлаб чиқарувчилари маҳсулотларига нарх белгиланиши бозор механизмини шакллантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Белгилаб қўйилсинки: биржа товарларини электрон тизимдан фойдаланган ҳолда республиканинг бутун ҳудуди бўйича аниқ вақт режимида — биржа савдолари;

Ўзига хос хусусиятларга эга бўлган товарларни — ким ошди савдолари;

товарларни, харидор томонидан товар олдиндан мажбурий кўздан кеچирилишини ҳисобга олган ҳолда, биржаларнинг ихтисослаштирилган савдо майдонларида, улар томонидан тасдиқланган қоидаларга биноан кўргазма-ярмарка савдолари натижаларига кўра товар-хом ашё биржалари орқали улгуржи сотиш биржа битишувлари тузиш воситасида амалга оширилади.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари қўриқлиш материаллари сотиладиган ихтисослаштирилган бозорларда:

биржалар томонидан қўриқлиш материалларнинг кўргазма-ярмарка улгуржи савдосини ташкил этиш учун бепул асосда майдонлар ва хоналар;

товар-хом ашё биржалари аъзоларига — кўргазма-ярмарка савдоларида сотишга мўлжалланган товарларни сақлаш учун ижара шартларига майдонлар ва хоналар ажратсинлар.

3. Белгилаб қўйилсинки: қўриқлиш материалларнинг ихтисослаштирилган бозорларида улгуржи савдо қилиш ҳуқуқи бозор маъмурияти томонидан фақат товар-хом ашё биржаларининг расмий аъзоларига, уларда улгуржи савдонини амалга ошириш ҳуқуқи юзасидан тегишли рухсатнома хужжатлари мавжуд бўлган тақдирда, белгиланган тартибда берилди;

товар-хом ашё биржалари аъзолари томонидан импорт бўйича келтирилган ҳамда сотиш учун мўлжалланган қўриқлиш материаллари намуналари ва гуруҳларини сотувга қўйиш фақат уларнинг республика ҳудудига белгиланган тартибда қўриқлиш материалларини тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлган тақдирда амалга оширилиши мумкин;

ихтисослаштирилган бозорларнинг кўргазма-ярмарка савдосини ташкил этиш учун майдонлар ва хоналар бериш бўйича ҳаражатлари бозорлар даромадлари ҳисобига қопланади;

товар-хом ашё биржаларининг кўргазма — ярмарка савдоси ташкил этишга ҳаражатлари сотувчилардан уларнинг ҳисоб рақамига маблағлар тушишига қараб ҳар қуни тўланадиган, битишувлар суммасидан олинадиган воситачилик йиғими ҳисобига, шунингдек кўргазма-ярмарка савдоси қатнашчиларига қўриқлишидан қўшимча хизматлар (реклама, ахборот, консалтация ва шу кабилар) ҳисобига қопланади.

4. Товар-хом ашё биржалари:

биржа товарлари ишлаб чиқарувчи тадбиркорларга ўзлари ишлаб чиқарган маҳсулотларини сотувга қўйиш учун бепул асосда брокерлик ўринлари бериш;

товарларнинг кўргазма-ярмарка савдосини ташкил этиш учун, шу жумладан қўриқлиш материаллари ихтисослаштирилган бозорлари ҳудудларида уларнинг кўргазма-ярмарка савдосини ташкил этиш учун ихтисослаштирилган савдо майдонлари ташкил этиш ва уларни техника билан жиҳозлаш;

биржа аъзоларини биржа, ким ошди ва кўргазма-ярмарка савдолари қоидаларига қараб бўйича ўқитишни ташкил қилиш тавсия этилсин.

5. Белгилаб қўйилсинки: биржа котировкалари ва ким ошди савдоси нархлари ихтисослаштирилган оммавий ахборот воситаларида ҳар ҳафтада камида бир марта бепул асосда эълон қилинади;

товар-хом ашё биржалари аъзолари улар томонидан кўргазма-ярмарка савдоларида сотиладиган товарлар нархларини оммавий равишда эълон қилишлари шарт.

Маълумот учун қабул қилинсинки, монополист корхоналар ўзлари ишлаб чиқарган маҳсулотларини биржа (ким ошди) савдоларида Вазирлар Маҳкамасининг "Маҳсулотлар, хом ашё ва материалларнинг юқори ликвидлиги турларини сотишнинг бозор механизмларини жорий этишни давом эттириш тўғрисида" 2004 йил 5 февралдаги 57-сон қарори билан тасдиқланган Моддий-техника ресурслари стратегик турларини сотишнинг махсус тартиби тўғрисидаги Низомга мувофиқ сотадилар.

6. 2004 йил 1 июндан бошлаб биржа фаолиятини амалга оширишда қўшимча равишда қуйидаги лицензия талаблари ва шартлари жорий этилсин:

биржа савдоларида фақат олдиндан эълон қилинадиган, маҳсулотлар истеъмолчилари ва ишлаб чиқарувчилари кенг қўлама фойдаланадиган биржа ахборотномасига киритилган товарларни сотиш, айни бир вақтда олдиндан эълон қилинган листингларга киритилмаган товарларни сотиш тақиқланади;

биржа ахборотномаларига фақат бир хил стандарт хоссаларга эга бўлган, улгуржи гуруҳлар билан сотиладиган ва олдиндан кўздан кеңиришни талаб қилмайдиган биржа товарларини киритиш;

биржада сотилган (бепул берилган) камида 100 та брокерлик ўринлари мавжуд бўлиши;

товар-хом ашё биржалари раҳбарларига қўйиладиган малака талабларига риоя қилиш.

7. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси:

икки ҳафта муддатда товар-хом ашё биржалари билан лицензия битимларини қайтадан тузиш, бунда лицензия битимларига ушбу қарорда белгиланган лицензия талаблари ва шартлари киритилишини назарда тутиш;

бошқарув раисига, ҳисоб-китоб-клиринг палатаси раҳбарига ҳамда биржаларнинг бош мақбурига қўйиладиган малака талабларини бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин ҳамда уларни аттестациядан ўтказсин;

биржа битишувларида қатнашувчи биржалар аъзоларини уч ой муддатда, белгиланган тартибда аттестациядан ўтказсин;

барча оммавий ахборот воситаларида кенг реклама кампаниясини ва тушунтириш ишларини, шунингдек потенциал сотувчилар, харидорлар, биржалар аъзолари ўртасида товарларни биржа савдоларида сотиш ва харид қилиш қоидалари ва афзалликлари бўйича мақсадли семинарлар ва давра суҳбатлари ўтказилишини таъминласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат мулк қўмитаси Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси билан биргаликда икки ҳафта муддатда:

брокерлар ва брокерлик идоралари фаолиятини моддий рағбатлантириш механизминини ишлаб чиқсинлар ва белгиланган тартибда жорий қилсинлар, бунда воситачилик йиғимларининг зарур малака сифатига, брокерлик фаолиятини юритиш тажрибасига эга бўлган брокерларнинг юқори даромад олишини таъминловчи ҳамда биржа савдолари товар айланмасига қараб чеklangан миқдорлари белгилашнинг назарда тутилсин;

биржа битишувларидан ундириладиган биржалар воситачилик йиғимлари чекланган миқдорларининг декларация қилинишини таъминласинлар;

Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ҳамда Молия вазирлиги биржалар ва уларнинг аъзолари томонидан воситачилик йиғимларининг чекланган миқдорларига риоя этилишини назорат қилсинлар.

9. Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси давлат қўмитаси чекланган умумий сони 127 нафар бўлган ташкилий тузилмаси маъқулласин.

10. Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси даромад (фойда) солиғи тўлашдан уч йил муддатга истисно тариқасида овоз қилинсин, бундан ташқари маблағлар ягона электрон савдо тизими техника ва технология дастури комплексини замонавийлаштиришга мақсадли йўналтирилсин.

11. Ҳуқуқнинг айрим қарорлари ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси Адлия вазирлиги, Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси, бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар киритсин.

12. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р.С.Азимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
2004 йил 31 май.

Атласнинг иззати — улак билан

Бир отахон айтиди: «Болам, бир нарса ни одат қил. Яъни, айтилик, ширин қовун еганинда, уни етиштирган деҳқон ҳақида ҳам дуо қилиб қўй».

Шу мавзода мунис онахонлар, дилбар опа-сингиллар эғида ял-ял товланиб, уларга кўрк-латофат бахш этиб турган адарсу атласлари кўриб кўз қувонганида, уни мато ҳолига келтирүүнча сийқидил тер тўққан пиллакор, улакчи, хунарманд меҳнатини эслаб қўйиш ҳам бир саодат. Зеро, иланинг учидан ҳам кичик мавжудотни парваришда, ундан «қумуш тола» оли-

нинг заҳмати ҳам ўзига яраша.

Тошлоқ туманидаги «Бош пиллахона» масъулияти чекланган жамияти жорий йилда 3440 қути улак қурти уруғидан 187 тонна саноатбон ва 13 тонна уруғлик пилла етиштиришни режалаштирган. Ҳозиргача туман пиллакорларидан 45 тоннадан зиёд сифатли пилла қабул қилиб олинди.

СУРАТДА: «Бош пиллахона» ишчиси Мухлиса Исмоилова ҳосил қўғидан мамнун.

Мухожон ҚОДИРОВ (ЎЗА) олган сурат.

Шанхай ҳамкорлик ташкилоти:

ТОШКЕНТ САММИТИ АРАФАСИДА

Маълумки, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШХТ) 2001 йилнинг 15 июнида Қозғистон Республикаси, Хитой Халқ Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Россия Федерацияси, Тожикистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси давлат раҳбарлари томонидан ташкил этилган эди. Ушундан ташқилотга аъзо давлатлар ўртасидаги ўзаро ишонч ва дўстликни мустақамлаш, яъни қўшничиликни йўлга қўйиш, минтақада тинчликни, хавфсизлик ҳамда барқарорлиқни таъминлашда ҳар томонлама ўзаро ҳаракатларни мувофиқлаштириш ва чуқурлаштириш, турли соҳаларда ўзаро манфаатли ва самарали ҳамкорликни қўллаб-қувватлаш ШХТнинг асосий мақсадлари этиб белгиланганди.

ШХТ ташкил этилганига ҳали уч йил бўлмасдан, уни ташкилий томондан барпо этиш деярли тугалланди. Аллалқачон унинг доимий ишловчи органлари — Пекиндаги ШХТ котибияти ва Тошкентдаги Минтақавий ақсилтеррор тузилмаси ижроия қўмитаси ўз фаолиятини бошлади. Савдо-иқтисодий алоқа бўйича ўзоқ муддатга мўлжалланган кўптомонлама дастур маъқулланди, 2004 йил бюджетни қабул қилинди. Бир неча бўри халқаро ташкилотлар ва бошқа манфаатдор давлатлар билан алоқа ўрнатиш

дани, уларни қўллаш бўйича алоқа ўрнатиш бўлими ташкил этилди. Шунинг билан ШХТнинг қўмитаси томонидан ташкил этилган «Шанхай ҳамкорлик ташкилоти» ташкилоти бўлими ташкил этилди. Шунинг билан ШХТнинг қўмитаси томонидан ташкил этилган «Шанхай ҳамкорлик ташкилоти» ташкилоти бўлими ташкил этилди.

Ўзбекистон — жаҳон ҳамжамиятида

йўлида муваффақиятли қадам қўйилди. Қилинган ишлар, шу йилнинг июнь ойида Тошкентда бўлиб ўтиши режалаштирилган саммит ШХТнинг ривожланишида янги, яъни амалий, ўзаро ҳаракатларни мувофиқлаштириш ва чуқурлаштириш, турли соҳаларда ўзаро манфаатли ва самарали ҳамкорликни қўллаб-қувватлаш ШХТнинг асосий мақсадлари этиб белгиланганди.

Ҳатто набариси тен

(Давоми 2-бетда).

Бугуннинг гапи

Раҳбарнинг йўли, иши тоза бўлсин

Президентимиз халқ депутатлари Андижон вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқида бугун одамларимиз тилининг учиди, дилининг тўридаги гапни кун тартибига чиқарди. Раҳбарнинг юриш-туриши, унинг маънавий қийфаси хусусида уларнинг кимсатли фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Биз «Меҳмон — отадай улуг» деган нақлга амал қилган, эҳтиёжманд одамга, гарчи у етти ёт беғона бўлса-да, нажот қўлини чўзган, биродария хеш-ақрабосини бағрига босган халқимиз. Қариямизнинг ва айниқса, раҳбаримизнинг юзига тика қарамаймиз. Раёйини қайтармаймиз. Ақсинча, раҳбар ёши кичик бўлсин, ўғли, хатто набариси тен

Ҳатто набариси тен

(Давоми 2-бетда).

1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни

Боғдаги севин

Боғамизда бир қиз бордир,
Менга парво этмас этмас.
Алифбе-ни билмас ҳали,

Йиғлар сочиб тортиб кўрсам,
Қандоқийми берсам ичмас.
Севмас «жиндай севин» десам,

Тунлар эсга олган чоғим,
Сутли ошдек қайнар оҳим.
Майли, кўнглимдаги доғим,

Ойдек ўзи, исми Ойдин,
Бошга бўло бўди қайдин.
Уйга кетар мenden олдин,

Бундай гўзал замонга йўқ,
Уйимиздек қошона йўқ.
Оймдан зўр қайнона йўқ,

Шиптак қўшиқи

Юраман уй ичиди,
Шип-шип-шип.
Гулам юмшоғ-ей жуда,

Қоқинмайман тош-пошга,
Шип-шип-шип.
Лекин зорман кўшга,

Уз қоринми ўйлайман,
Чирик-чирик.
Қорини тўйса, қуйлайман,

Улжа пойлаб турибман,
Чирик-чирик.
Шундай яшаб юрибман,

Анвар ОБИДЖОН,
Ўзбекистон халқ шоири.

Ватан

— Сенга битта савол бор,
Менга қулоқ сол, ҳой қуш.
Вайронада яшайсан,

— Аса бойлик нелигин
Тушунмайсан, чамаси.
Бу — вайрона бўлса ҳам,

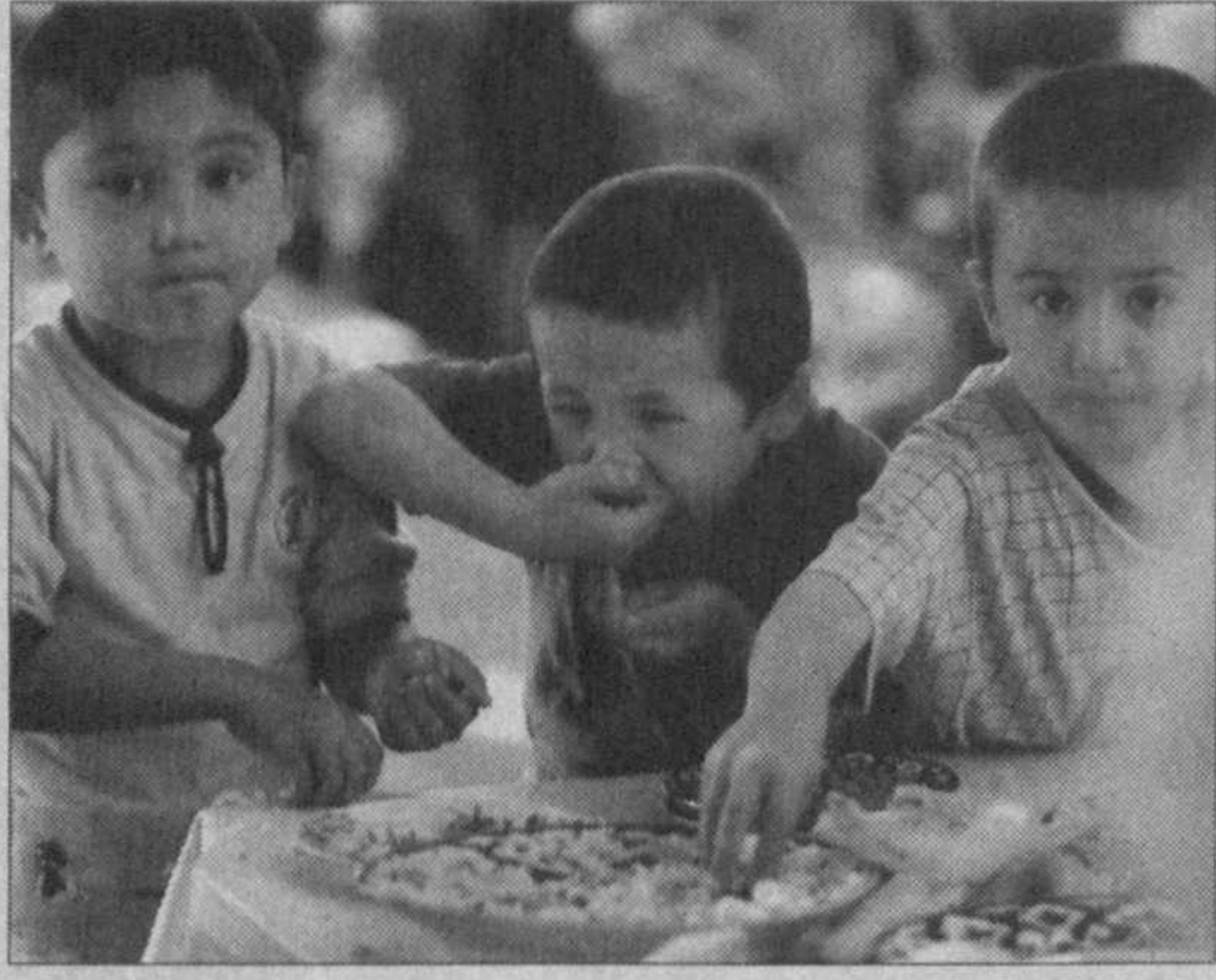
Олмазорга хужум

Пиёдалар тўланди,
Камончалар ўқланди,
Шайдир ёғоч милтиқлар.

Қоринларни қашлашар,
Олаға юрчи бошлашар

Богни қўқис босамиз,
Олма ёғи роза биз,

Келиб қолса қоровул,
Хуштак чалар Матқовул,

Дунё сенинг қартиндадир

Инсон яралибдики, эзуликка тал-
пиниб яшайди. Унинг қиёфаси,
кимдир шар-
қираган сойни, кимдир бегубор осмонни,

1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя
қилиш куни бутун дунёда кенг нишонлан-
нади. Ўзбекининг болажонлиги барчага аён.

Ушбу сана муносибати билан тахририя-
тимизга кўлаб қўнғироқлар бўлмоқда.
Кимдир олис Хўжайида «Бахтли бола-
лик» кўрик-танлови қизиқарли ўтганлиги

зандига суннат тўйи ўтказилар экан.
Ҳар бир болага 50 миң сўмдан ҳисоб
рақами очилши эса тўйга ажойиб

Энди ўзингиз айтинг, шунча меҳр
кўриб ўсган фарзанд қўлига келажаги-
лигини, дунёимизни берсан, у, чумчуқ

Ю. ҲАМИДОВ.
Р. ГАЛИЕВ олган суратлар

Боқий қадрият

ёзилган 594 мактуб бўлиб,
уларнинг аксари Алишер
Навоий Хирот саройида му-
ҳим вазифаларни бажариб

ди. Маэкур хатларнинг ак-
сарияти юқорида айтилгани-
дек, Алишер Навоий Хирот-
да давлат ишлари билан

лакатда адолат ўрнатиш,
фуқароларни баъзи золим-
лардан ҳимоя қилиш ва адо-
латсизликка учраган жабр-

Табаррук мактублар
инглиз тилида

ва шу боисдан ҳам «Навоий
мураққаи» («Навоий альбо-
ми») номи билан ҳам маш-
хур. Ушбу хатларнинг кўп

мазмун-моҳиятига қараб,
уларни уч туркумга ажратиш
мумкин:

да олиб борган иқтисодий-
ҳўжалик ҳамда савдо-сотиқ
ишлари ва шулар билан

Ушбу мактублар ЎзФА
Абу Райхон Бериуний номи-
даги Шарқшунослик инсти-
тутини ташкир ва қўллаш

Биринчиси — Мовароун-
наҳр ва Хуросонда салтанат
юритган Теурий ҳукмдор-
лар, чунонки, Султон Маҳ-

Убайдулла УВАТОВ,
Тошкент ислом
университети
Исломушунослик илмий-
тадқиқот марказининг бош
илмий ходими, тарих
фанлари доктори.

«ВОЛГА» автомобиллари «ГАЗЕЛЬ» сотилади
«ГАЗ» ОАЖнинг расмий дилери Тошкент шаҳридаги омбордан
ГАЗ-31105, ГАЗ-3102 автомобиллари ва «Газель»
русумидаги юк машинасини таклиф этади.

ЎЗБЕКИСТОН - КИПР ҚўШМА ҚОРХОНАСИ
MEKSKORT INDUSTRIES
Тошкентда ишлаб чиқариб ва омборхонадан чакана
ва улгуржи нархларда
«БЕКАЖОН»
шиша банкаларни консервалаш учун
КОПҚОКЛАРНИ
сотлади.

«КОДИРХУҲА УЎЙЛАРИ» МЧЖ
мактаб, лицей, коллеж ва олий ўқув юртлари
учун меьелларни арзон нархларда таклиф этади.
50 800 сўм
59 000 сўм
45 000 сўм
56 000 сўм

ESENYA
КўРИЛИШ-ИНЖИНИРИНГ
ФИРМАСИ
ЛОЙИХАЛАШТИРАМИЗ, ҚУРАМИЗ:
БОЛАЛАР СПОРТ-
СОҒЛОМЛАШТИРИШ МАЖМУАЛАРИ;
БОЛАЛАР МАЙДОНЧАЛАРИ ВА ШАҲАРЧАЛАРИ;
БАССЕЙНЛАР;
АКВАПАРКЛАР.

ESENYA
Baу- and Handllavestition GmbH
Traunreut - Deutschland
CATALOGUE
БОЛАЛАРГА МЕҲР БИЛАН

Ўзбекистон Файласуфлар
миллий жамияти Ўзбе-
кистон Республикаси Пре-
зиденти Девони масъул хо-
дими, фалсафа фанлари ном-
зоди, доцент Абдувоҳид

«Халқ сўзи»
«Народное слово»
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Кенгаши ва
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
Бош муҳаррир
Аббосхон
УСМОНОВ
Тахрир хайъати:
Э. БОЛИЕВ
(масъул котиб —
«Халқ сўзи»),
П. ДЮГАЙ,
Ш. ЖАББОРОВ
(бош муҳаррир ўринбо-
сари — «Халқ сўзи»),
Л. КУЧЕРЕНКО
(масъул котиб —
«Народное слово»),
С. МУХИДДИНОВ,
М. МИРАЛИМОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
А. САИДОВ
(бош муҳаррир ўринбо-
сари — «Народное сло-
во»),
М. САФАРОВ,
И. ЎТБОСАРОВ,
А. ҲАЙДАРОВ,
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт —
133-57-34;
133-78-92
Иқтисодий —
136-36-65;
132-10-65
Маънавият ва маърифат —
136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа
ва минақалар —
133-52-55;
Фан, соғлиқни сақлаш,
таълим ва туризм —
133-10-17;
Янгиликлар ва
халқаро ҳаёт —
132-11-15;
132-12-08
Котибият —
133-10-28;
Эълонлар —
136-09-25.

Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот
агентлигида
001-рақам билан
рўйхатга олинган.

Газета тахририят
компьютер базасида
терминал ҳамда
операторлар
Ж. ТОҒАЕВ ва
Б. ФАЙЗИЕВ
томонидан
саҳифаланди.

Навбатчи котиб —
Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир —
А. Ҳайдаров.
Навбатчи —
М. Холматова.
Мусаҳҳах —
Ш. Машраббеов.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар
кўчаси, 32-уй.

Тахририятда ҳажми
5 қозондан зиёд
материаллар қабул
қилинмайди.
Т — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-
матбаа акциядорлик
компанияси
босмахонаси.
Корхона манзили:
«Буюк Турон»
кўчаси, 41.

Босишга топшириш
вақти — 21.00.
Топшириш вақти —
2 3 4 5 6

«ХАЛҚ СЎЗИ»га
ЭЪЛОНЛАР
КАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-10-63
242-хона